

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри організації
медичного забезпечення збройних сил
доктор медичних наук, професор

Михайло БАДЮК

«27» серпня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ третій (освітньо-науковий)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни _____ вибіркова дисципліна
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ очна (денна)
(денна/заочна)

ЗМІСТ

1. Опис курсу
2. Мета викладання дисципліни
3. Завдання вивчення дисципліни
4. Очікувані результати (компетентності)
5. Пререквізити
6. Тривалість курсу
7. Інформація про викладача
8. Методи викладання
9. Політика курсу
10. Форма контролю знань
11. Шкала оцінок
12. Змістовний план вивчення навчальної дисципліни (структура)
13. Завдання для самостійної роботи
14. Питання до заліку
15. Рекомендована література

1. Опис курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Основи організації та управління охороною здоров’я” є організація і управління охороною здоров’я військовослужбовців та громадян України.

Навчальна дисципліна “Основи організації та управління охороною здоров’я” належить до циклу вибіркових дисциплін, викладається у другому півріччі 1-ого року навчання за рівнем вищої освіти: третій (освітньо-науковий); ступенем вищої освіти: доктор філософії; спеціальністю: 222 «Медицина».

Дисципліна поглиблює знання щодо теоретичних основ охорони здоров’я, основ законодавства про охорону здоров’я, предмету та методів соціальної медицини, сутності та змісту порняття «здоров’я», демографічних проблем України, показників стану громадського здоров’я, теорії і практики управління закладами охорони здоров’я, управління персоналом в системі охорони здоров’я, управління якістю медичної допомоги, акредитації та ліцензування закладів охорони здоров’я, законодавства про охорону праці та професіональну діяльності медичних працівників, основ трудового законодавства та відповідальності закладів за надання медичної допомоги і відповідальність медичних і фармацевтичних працівників за порушення професійних обов’язків.

Основними організаційними формами навчання є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота. Лекції покликані підвищити інтерес ад’юнктів до глибшого самостійного вивчення питань навчальної дисципліни. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання та формують у ад’юнктів навички, а семінарські заняття поглиблюють знання з цієї дисципліни.

Режим доступу до курсу на сайті Української військово-медичної академії
[https://uvma.mil.gov.ua/#Adjuncture, Doctorate.html](https://uvma.mil.gov.ua/#Adjuncture,Doctorate.html)

2. Мета викладання дисципліни

Головною метою викладання навчальної дисципліни “Основи організації та управління охороною здоров’я” є підготовка фахівців найвищої кваліфікації з медицини для потреб науки та сфери вищої освіти для Збройних Сил України.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни є:

- надати знання щодо теоретичних основ охорони здоров’я, основ законодавства про охорону здоров’я, предмету та методів соціальної медицини,
- поглибити знання щодо сутності та змісту порняття «здоров’я», демографічних проблем України, показників стану громадського здоров’я;
- формувати розуміння теорії і практики управління закладами охорони здоров’я, управління персоналом в системі охорони здоров’я;

- надати знання щодо управління якістю медичної допомоги, акредитації та ліцензування закладів охорони здоров'я;

- поглибити знання щодо законодавства про охорону праці та професіональну діяльності медичних працівників, основ трудового законодавства та відповідальності закладів за надання медичної допомоги і відповідальність медичних і фармацевтичних працівників за порушення професійних обов'язків.

4. Очікувані результати (компетентності)

4.1. Інтегральна компетенція, що набувається під час засвоєння навчальної дисципліни:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність у галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

4.2. Програмні компетентності (загальні), що набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

Здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань;

Здатність до проектування і здійснення комплексних досліджень, на основі системного наукового світогляду з використанням основних універсальних методологічних принципів та знань в області історії і філософії науки;

Здатність до ефективної професійної взаємодії;

Здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, а також мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей;

Здатність планувати та вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку;

Здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання;

Здатність працювати автономно;

Здатність бути критичним і самокритичним;

Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

4.3. Програмні компетентності (професійні), що набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

Здатність виконувати оригінальні дослідження в медицині стосовно різних груп населення та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів.

Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень, проблем і тенденцій медицини у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та у світі в цілому;

Здатність відокремлювати структурні елементи, що складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності «Медицина»;

Здатність до організації медичного забезпечення залежно від вікових, гендерних, медико-соціальних особливостей пацієнтів;

Здатність на підставі даних про стан здоров'я певних контингентів населення та про наявність впливу на нього навколишнього середовища, використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню здійснювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів щодо: організації раціонального харчування, водопостачання; первинної профілактики захворювань і травм; пропаганди здорового способу життя.

Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень, проблем і тенденцій медицини у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та у світі в цілому

4.4. Запланований результат навчання:

Згідно з вимогами освітньої програми визначені та сформульовані наступні результати навчання ад'юнктами:

Застосовувати науково-професійні знання; формувати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.

Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.

Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення

Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.

Використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі та суспільстві.

Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.

Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Зазначені практичні навички формуються на кожному навчальному занятті під керівництвом викладача.

5. Пререквізити

“Основи організації та управління охороною здоров'я” як навчальна дисципліна ґрунтується на отриманих знаннях під час навчання у вищих медичних навчальних закладах та УВМА, а також на вивченні таких дисциплін, як «Філософія та методологія науки», «Сучасні інформаційні технології та біометрія» і «Методологічні основи організації та проведення наукових досліджень» й інтегрується з цими дисциплінами.

6. Тривалість курсу

Обсяг дисципліни: 3 кредити ECTS, 90 годин.

Лекції: 26 годин

Практичні заняття: 2 години

Семінарські: 48 годин

Форми контролю: проведення попереднього тестування для визначення базового рівня знань ад'юнктів, поточний контроль, диференційований залік.

Теми, що розглядаються:

Тема 1. Соціальна медицина та охорона здоров'я як наука. Предмет, методи, значення для практики охорони здоров'я.

Тема 2. Здоров'я як системна категорія – сутність, зміст і визначення

Тема 3. Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я

Тема 4. Професійне здоров'я військовослужбовців як основа бойової готовності Збройних Сил України

Тема 5. Основи законодавства України про охорону здоров'я.

Тема 6. Страхова медицина – ринкова модель організації охорони здоров'я

Тема 7. Загальна практика – сімейна медицина і її роль у реформуванні охорони здоров'я

Тема. 8. Роль керівника в організації охорони здоров'я

Тема 9. Заохочення персоналу

Тема 10. Лідерство – основні положення для осмислення і застосування на практиці

Тема 11. Урегулювання конфліктів та ведення ділових переговорів

Тема 12. Керівництво групами та бригадами

Тема 13. Планування роботи

Тема 14. Виробнича діяльність організацій

Тема 15. Кадрова політика організації

Тема 16. Кадровий менеджмент. Професійний підбір персоналу

Тема 17. Аналіз якості медичної допомоги на основі експертних оцінок

Тема 18. Управління якістю медичної допомоги

Тема 19. Система стандартів в оцінці якості медичної допомоги

Тема 20. Акредитація та ліцензування закладів охорони здоров'я

Тема 21. Основи трудового законодавства та їх реалізація в діяльності керівника медичного закладу

Тема 22. Відповідальність закладів за надання медичної допомоги. Відповідальність медичних і фармацевтичних працівників за порушення професійних обов'язків

7. Інформація про викладача

Викладач	Бадюк Михайло Іванович
Вчений ступінь	доктор медичних наук

Посада	начальник кафедри
Наукові інтереси	Соціальна медицина, Організація медичного забезпечення військ (сил)
Контактний телефон викладача	067-294-60-43
Е-mail викладача	badiuk@ukr.net
Викладач	Козачок Володимир Юліанович
Вчений ступінь	кандидат медичних наук
Посада	заступник начальника кафедри
Наукові інтереси	Соціальна медицина, Управління повсякденною діяльністю медичної служби
Контактний телефон викладача	097-742-32-70
Е-mail викладача	1964kviu@ukr.net
Викладач	Середа Ірина Костянтинівна
Вчений ступінь	кандидат медичних наук
Посада	доцент кафедри
Наукові інтереси	Соціальна медицина, Управління повсякденною діяльністю медичної служби
Контактний телефон викладача	067-936-26-07
Е-mail викладача	mymilitarynato@gmail.com
Викладач	Микита Оксана Олександрівна
Вчений ступінь	кандидат медичних наук
Посада	доцент кафедри
Наукові інтереси	Соціальна медицина, Управління повсякденною діяльністю медичної служби
Контактний телефон викладача	098-977-41-42
Е-mail викладача	mikita_o@ukr.net
Викладач	Солярник Валерій Володимирович
Вчений ступінь	кандидат медичних наук
Посада	професор кафедри
Наукові інтереси	Соціальна медицина, Управління повсякденною діяльністю медичної служби
Контактний телефон викладача	095-550-06-87
Е-mail викладача	solyarikw@gmail.com
Викладач	Бібік Тарас Антонович
Вчений ступінь	доктор медичних наук
Посада	професор кафедри
Наукові інтереси	Соціальна медицина Управління повсякденною діяльністю медичної служби

Контактний телефон викладача	067-956-13-11
E-mail викладача	polkovnikkad@ukr.net
Викладач	Півник Володимир Миколайович
Вчений ступінь	доктор медичних наук
Посада	професор кафедри
Наукові інтереси	Соціальна медицина, Організація медичного забезпечення військ (сил)
Контактний телефон викладача	097-377-15-04
E-mail викладача	vlas2004@ukr.net

8. Методи викладання

Денна форма навчання;

– фронтальна форма навчання, коли усі ад'юнкти під контролем викладача виконують одне і теж завдання одночасно;

– індивідуальна форма навчання, коли ад'юнкти виконують завдання послідовно, один за одним.

При цьому, залежно від необхідності досягнення рівнів знання чи вміння викладач повинен використовувати наступні методи.

За джерелами знань використовують методи навчання:

словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;

наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;

практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота.

Інтерактивні методи – дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра, кейс-метод.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

пояснювальний – викладач доводить готову інформацію різними засобами, а ад'юнкти її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні;

наочні посібники, плакати, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня «Знати»;

репродуктивний головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача;

проблемного викладу (використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять. Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння ад'юнктами способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння

застосовувати їх самостійно. Цей метод навчає ад'юнктів способу отримання знань);

частково-пошуковий (евристичний) (для досягнення мети поступового наближення ад'юнктів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань, коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить сам ад'юнкт;

дослідницький є необхідним для повноцінного засвоєння методологічних основ організації та проведення наукових досліджень. Викладач використовує його для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності є умовою формування зацікавленості, потребу в такій формі діяльності. Формами застосування цього методу є: завдання на самопідготовку.

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

9. Політика курсу

Ад'юнкт повинен:

- вчасно приходити на заняття.
- у випадку пропуску лекційних / практичних занять без поважної причини, ад'юнкт може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його підсумкова оцінка буде знижена;
- добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- брати активну участь у практичних заняттях;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими ад'юнктами, зокрема під час обговорення питань на лекційних, практичних та семінарських заняттях;
- на свій вибір має підготувати один реферат / одну презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;
- ад'юнкт може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно»;
- у випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, ад'юнкт отримає «0» балів.
- неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес в УВМА.

Якщо ад'юнкт має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, ад'юнкт має право звернутися до начальника кафедри чи керівництва Академії.

10. Види контролю знань та методи їх проведення

Складовою частиною процесу навчання є система контролю та звітності ад'юнктів за якістю засвоєння навчального матеріалу. Головна мета контролю полягає у забезпеченні наукового рівня придбаних ад'юнктами знань, міцності сформованих у них вмінь та навичок.

Для визначення рівня засвоєння ад'юнктами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- ✓ проведення попереднього тестування для визначення базового рівня знань;
- ✓ оцінювання під час семінарських та практичних занять;
- ✓ проведення модульного контролю за кожним модулем (складання диференційованого заліку).

Оцінка успішності ад'юнкта з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння модуля і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні.

Для тих ад'юнктів, які не склали підсумковий модульний контроль (диференційований залік), по завершенню вивчення дисципліни передбачається термін для перескладання.

Методи поточного контролю: усне опитування, письмовий експрес контроль, виступи при обговоренні питань на практичних заняттях;

Методи самоконтролю: питання самоконтролю;

Методи підсумкового контролю: диференційований залік.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до ад'юнктів на початку вивчення дисципліни.

Поточний контроль – оцінювання теоретичних знань і практичних навичок ад'юнктів з конкретного змістового модуля (логічно завершеної частини навчальної дисципліни). Проводиться на всіх видах навчальних занять.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою. Основні форми поточного контролю: усне опитування, письмовий контроль, тестування, ситуаційні задачі, практичні завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Основна мета поточного контролю – постійне отримання викладачем інформації про якість засвоєння ад'юнктами матеріалу навчальної дисципліни, перевірка готовності ад'юнктів до виконання наступних навчальних завдань, а також управління їх навчальною мотивацією. Результати поточного контролю використовуються для коригування методів і засобів навчання та враховуються на заліку. Кількість балів для визначення результатів поточного контролю залежить від рівня знань ад'юнкта, вміння використовувати їх при виконанні практичних завдань, навичок пошуку науково доведеної інформації в мережі Інтернет. Результати поточного контролю фіксуються в журналі обліку навчальних занять.

Самоконтроль призначений для самооцінки ад'юнктами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної теми навчальної дисципліни. З цією метою у завданнях на самостійну підготовку передбачаються питання для самоконтролю.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни.

Ад'юнкт не може бути звільнений від здачі підсумкового контролю і отримати оцінку з навчальної “Основи організації та управління охороною здоров'я” автоматично.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни за умов здачі усіх передбачених програмою контрольних заходів ад'юнкт складає диференційований залік.

Форма проведення контролю (усна, письмова, комбінована), зміст і структура контрольних завдань, білетів та критерії оцінювання обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються начальником кафедри не пізніше ніж за місяць до початку складання контрольного заходу. Названі матеріали дійсні протягом навчального року, вони є складовою навчально-методичної документації з дисципліни і зберігаються на кафедрі. Можливе поєднання різних форм контролю.

11. Шкала оцінок

Максимальна кількість балів, яку ад'юнкт може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять, дорівнює 125 балам. За диференційований залік ад'юнкт може набрати максимально 83 бали.

Рейтингова оцінка ад'юнкта з дисципліни “Основи організації і управління охороною здоров'я” складається з балів, що він отримує **під час вивчення дисципліни:**

відповіді на 24 семінарських заняттях;
виконання 1 практичного завдання;
проведення диференційованого заліку.

Бали, які ад'юнкт отримав під час всіх передбачених семінарських та практичних занять складають 60% від рейтингової оцінки, за диференційний залік – 40% відповідно. Підвищити оцінку можливо за рахунок виконання індивідуального завдання.

Система оцінювання за дисципліну

Робота на практичних та семінарських заняттях з дисципліни «Основи організації та управління охороною здоров'я».

Оцінка за одну відповідь дорівнює:

- повне та самостійне виконання практичного завдання
або повна та обґрунтована відповідь на запитання 5;
- неповне, але самостійне виконання практичного завдання
або повна відповідь на запитання 4;
- виконання практичного завдання за допомогою викладача

- або неповна відповідь на запитання 3;
 – ад'юнкт не здатний виконати практичне завдання навіть
 за допомогою викладача або відсутня відповідь на
 запитання 2.

Максимальна кількість балів, яку ад'юнкт може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять з дисципліни, дорівнює:

$$25 \times 5 = 125$$

Мінімальна кількість балів, яку ад'юнкт може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять з дисципліни, дорівнює:

$$25 \times 3 = 75$$

Індивідуальне завдання

Вага індивідуального завдання не повинна перевищувати коефіцієнт 0,1 від загальної кількості балів. За відпрацьоване індивідуальне завдання слухачів отримує від 8 до 13 балів.

Критерії оцінювання занять з дисципліни «Основи організації та управління охороною здоров'я»

Тема	Максимальний бал	Мінімальний бал
Тема 1	5	3
Тема 2	5	3
Тема 3	5	3
Тема 4	5	3
Тема 5	5	3
Тема 6	5	3
Тема 7	5	3
Тема 8	5	3
Тема 9	5	3
Тема 10	5	3
Тема 11	10	6
Тема 12	5	3
Тема 13	5	3
Тема 14	5	3
Тема 15	5	3
Тема 16	10	6
Тема 17	5	3
Тема 18	5	3
Тема 19	5	3
Тема 20	5	3
Тема 21	5	3
Тема 22	10	6
Всього	125	75
Індивідуальне завдання	13	8
Диференційований залік	83	50
Разом сума балів	221	133

Умови допуску до диференційованого заліку

Диференційований залік здійснюється по завершенню вивчення всіх тем дисципліни на останньому контрольному занятті.

Ад'юнкт допускається до диференційованого заліку, якщо він до початку заліку ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочим навчальним планом (робочою програмою навчальної дисципліни) та при вивченні дисципліни набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (83 бали).

Ад'юнкт, який набрав протягом вивчення дисципліни рейтингову оцінку менше за 83 бали, до диференційованого заліку не допускається. Ад'юнкт, який набрав менше за 47 балів до диференційованого заліку не допускається та отримує оцінку F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання диференційного заліку

Максимальна кількість балів, що може отримати слухач за диференційований залік дорівнює 83, а мінімальна – 50.

Критерії	Бали
повна відповідь на питання білету	83
не повна відповідь на питання білету	67
часткова відповідь на питання білету	50
відповідь на питання білету містить грубі помилки	0
відсутність відповіді на теоретичне питання білету	0

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться ад'юнктам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (сума балів), яку ад'юнкт набрав з навчальної дисципліни за результатом всіх видів навчальних занять, доводиться до ад'юнкта на останньому занятті.

Рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни визначається як сума рейтингового балу, що ад'юнкт набрав протягом навчальних занять та рейтингового балу за результатами відповідей на диференційованому заліку.

Для визначення оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни ® переводиться згідно з таблицею.

Рейтенгова оцінка	Відсоткове співвідношення	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
199-221	90-100	A	відмінно
181-198	82-89	B	добре
166-180	75-81	C	
148-165	67-74	D	задовільно
133-147	60-66	E	
77-132	35-59	FX	незадовільно
1-76	1-34	F	

Навчальна дисципліна зараховується ад'юнкту, якщо він набрав не менше 133 балів (75 за поточну діяльність, 8 за індивідуальне завдання та 50 за диференційований залік).

Отримані результати вносить до відомості обліку успішності.

12. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни “Методологічні основи організації та проведення наукових досліджень”

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я							
Тема 1. Соціальна медицина та охорона здоров'я як наука							
1.	Лекція	2	2		1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я – наука, яка вивчає закономірності громадського здоров'я та систему його охорони. 2. Розвиток та становлення соціальної медицини як науки, значення робіт видатних вчених, представників соціально-медичного напрямку в медицині. 3. Визначення, мета та завдання соціальної медицини. 4. Методи дослідження. 5. Значення соціальної медицини для формування охорони здоров'я.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
2.	Сем. заняття	2	2		1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я – наука, яка вивчає закономірності громадського здоров'я та систему його охорони. 2. Розвиток та становлення соціальної медицини як науки, значення робіт видатних вчених, представників соціально-медичного напрямку в медицині. 3. Визначення, мета та завдання соціальної медицини. 4. Методи дослідження. Поняття про системний аналіз, статистичні, демографічні, історичні, експериментальні, епідеміологічні, економічні, соціологічні методи, методи експертних оцінок, моделювання, прогнозування. 5. Значення соціальної медицини для формування охорони здоров'я.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
Тема 2. Здоров'я як системна категорія – сутність, зміст і визначення							
3.	Сем. заняття	2	2	-	1. Сучасна концепція індивідуального і громадського здоров'я. 2. Нові уявлення щодо принципів охорони здоров'я. 3. Поняття про індивідуальне і громадське здоров'я. 4. Методологічні підходи у визначенні концепції індивідуального і громадського здоров'я. 5. Індивідуальне здоров'я. Сучасний погляд та визначення.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
4.	Сам. робота	1	-	1	1. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі. 2. Здоровий спосіб життя як шлях забезпечення особистого здоров'я. 3. Завдання системи управління охороною здоров'я (УОЗ), їх узгодженість з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи 2. Комплект документів	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
Тема 3. Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я							
5.	Лекція	2	2	-	1. Демографічні показники. Визначення. Демографічні проблеми в Україні. 2. Причини, наслідки, завдання державної політики. Екзогенні та ендогенні фактори ризику здоров'я. 3. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
6.	Сем. заняття	2	2	-	1. Демографічні показники. Визначення. Демографічні проблеми в Україні. 2. Причини, наслідки, завдання державної політики. Екзогенні та ендогенні фактори ризику здоров'я. 3. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
7.	Сам. робота	1	-	1	1. Демографічні показники. Визначення. Демографічні проблеми в Україні. 2. Причини, наслідки, завдання державної політики. Екзогенні та ендогенні фактори ризику здоров'я. 3. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
Тема 4. Професійне здоров'я військовослужбовців як основа бойової готовності Збройних Сил України							
8.	Лекція	2	2	-	1. Здоров'я – фізіологічні особливості. Фактори ризику та їх вплив на здоров'я. 2. Концепція професійного здоров'я як головна складова в подальшому реформуванні системи військової охорони здоров'я. 3. Взаємозв'язок професійного здоров'я та бойової готовності.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
9.	Сем. заняття	2	2	-	1. Здоров'я – фізіологічні особливості. Фактори ризику та їх вплив на здоров'я. 2. Концепція професійного здоров'я як головна складова в подальшому реформуванні системи військової охорони здоров'я. 3. Взаємозв'язок професійного здоров'я та бойової готовності.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
10.	Сам. робота	1	-	1	1. Здоров'я – фізіологічні особливості. Фактори ризику та їх вплив на здоров'я. 2. Концепція професійного здоров'я як головна складова в подальшому реформуванні системи військової охорони здоров'я. 3. Взаємозв'язок професійного здоров'я та бойової готовності.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи	1. №8 2. №39 3. №43 4. №48 5. №49 6. №65
Тема 5. Основи законодавства України про охорону здоров'я							
11.	Сем. заняття	2	2	-	1. Зміни та доповненнями до Закону України “Основи законодавства України про охорону здоров'я”(1992 р.). 2. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”. 3. Наказ Міністра охорони здоров'я України “Про затвердження примірного статуту центру первинної медико-санітарної допомоги”. 4. Екстрена та невідкладна	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №8 2. №37 3. №39 4. №43 5. №48 6. №49 7. №65
Тема 6. Страхова медицина – ринкова модель організації охорони здоров'я							
12.	Лекція	2	2	-	1. Основи медичного страхування. 2. Види медичного страхування. 3. Соціально-психологічні аспекти медичного страхування. 4. Зарубіжний та вітчизняний досвід медичного страхування. 5. Сучасний стан медичного страхування в державі.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №1 2. №2 3. №3 4. №18 5. №19 6. №62 7. №63 8. №64
13.	Сем. заняття	2	2	-	1. Основи медичного страхування. 2. Види медичного страхування. 3. Соціально-психологічні аспекти медичного страхування.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №1 2. №2 3. №3 4. №18 5. №19 6. №62 7. №63 8. №64
14.	Сам. робота	1	-	1	1. Основи медичного страхування. 2. Види медичного страхування. 3. Соціально-психологічні аспекти медичного страхування. 4. Зарубіжний та вітчизняний досвід медичного страхування. 5. Сучасний стан медичного страхування в державі.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи 2. Набір схем і таблиць	1. №1 2. №2 3. №3 4. №18 5. №19 6. №62 7. №63 8. №64
Тема 7. Загальна практика – сімейна медицина і її роль у реформуванні охорони здоров'я							
15.	Лекція	2	2	-	1. Роль і місце лікаря загальної практики – сімейної медицини в наданні допомоги населенню закріпленої території. 2. Моделі діяльності лікаря загальної практики – сімейної медицини. 3. Форми і методи переходу до сімейної медицини. 4. Забезпечення якості в роботі лікаря загальної практики – сімейної медицини.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №8 2. №35 3. №44 4. №66 5. №67

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
16.	Сем. заняття	2	2	-	1. Роль і місце лікаря загальної практики – сімейної медицини в наданні допомоги населенню закріпленої території. 2. Моделі діяльності лікаря загальної практики – сімейної медицини.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №8 2. №35 3. №44 4. №66 5. №67
17.	Сам. робота	1	-	1	1. Роль і місце лікаря загальної практики – сімейної медицини в наданні допомоги населенню закріпленої території. 2. Моделі діяльності лікаря загальної практики – сімейної медицини. 3. Форми і методи переходу до сімейної медицини. 4. Забезпечення якості в роботі лікаря загальної практики – сімейної медицини.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи 2. Набір схем і таблиць	1. №8 2. №35 3. №44 4. №66 5. №67

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Тема 8. Роль керівника в організації охорони здоров'я

18.	Сем. заняття	2	2	-	1. Організація охорони здоров'я як система. 2. Альтернативні концепції ролі керівника. 3. Нові проблеми управління. 4. Нові ролі керівника.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
19.	Сам. робота	1	-	1	1. Організація охорони здоров'я як система. 2. Альтернативні концепції ролі керівника. 3. Нові проблеми управління. 4. Нові ролі керівника.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71

Тема 9. Заохочення персоналу

20.	Сем. заняття	2	2	-	1. Мотивація і управління. 2. Концепція змісту мотивації. 3. Концепція мотивації як процесу. 4. Мотиваційні проблеми.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
-----	--------------	---	---	---	--	--	--

Тема 10. Лідерство – основні положення для осмислення і застосування на практиці

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
21.	Лекція	2	2	-	1. Природа та визначення керівництва і лідерства. Лідерство і управління. Лідер і менеджер. 2. Форми влади та впливу. Стили керівництва. 3. Теорія МакГрегора. Лайкертові системи керівництва. “Решітка менеджменту” Блейка та Мутона. 4. Ситуаційні підходи до ефективного керівництва. 5. Загальні підходи до вивчення лідерства.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
22.	Сем. заняття	2	2	-	1. Природа та визначення керівництва і лідерства. Лідерство і управління. Лідер і менеджер. 2. Форми влади та впливу. Стили керівництва. 3. Теорія МакГрегора. Лайкертові системи керівництва. “Решітка менеджменту” Блейка та Мутона. 4. Ситуаційні підходи до ефективного керівництва. 5. Загальні підходи до вивчення лідерства.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
Тема 11. Урегулювання конфліктів та ведення ділових переговорів							
23.	Лекція	2	2	-	1. Важливість урегулювання конфліктів. 2. Причини конфліктів та рівні виникнення. 3. Урегулювання конфліктів. Ділові переговори. 4. Урегулювання конфліктів при посередництві третьої сторони.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
24.	Сем. заняття	2	2	-	1. Важливість урегулювання конфліктів. 2. Причини конфліктів та рівні виникнення. 3. Урегулювання конфліктів. Ділові переговори. 4. Урегулювання конфліктів при посередництві третьої сторони.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
25.	Практ. заняття	2	2	-	1. Урегулювання конфліктів. Ділові переговори. 2. Урегулювання конфліктів при посередництві третьої сторони.	1. Методична розробка на проведення практичного заняття	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
Тема 12. Керівництво групами та бригадами							
26.	Сем. заняття	2	2	-	1. Типи груп і бригад в організації. 2. Модель виробничої діяльності групи. 3. Структура групи. 4. Групові процеси. Міжгрупові відносини.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
27.	Сам. робота	1	-	1	1. Типи груп і бригад в організації. 2. Модель виробничої діяльності групи. 3. Структура групи. 4. Групові процеси. Міжгрупові відносини.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
Тема 13. Планування роботи							
28.	Лекція	2	2	-	1. Підходи до планування роботи. Аналіз роботи. 2. Планування роботи керівника. Планування роботи окремих працівників. 3. Координація взаємопов'язаної роботи в межах підрозділу організації. 4. Механізм координації в організаціях. Комунікація в організаціях.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
29.	Сем. заняття	2	2	-	1. Підходи до планування роботи. Аналіз роботи. 2. Планування роботи керівника. Планування роботи окремих працівників. 3. Координація взаємопов'язаної роботи в межах підрозділу організації. 4. Механізм координації в організаціях. Комунікація в організаціях.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
30.	Сам. робота	1	-	1	1. Підходи до планування роботи. Аналіз роботи. 2. Планування роботи керівника. Планування роботи окремих працівників. 3. Координація взаємопов'язаної роботи в межах підрозділу організації. 4. Механізм координації в організаціях. Комунікація в організаціях.	1. Методичні вказівки до самостійної роботи	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
Тема 14. Виробнича діяльність організації: управління, яке забезпечує досягнення медичної та економічної ефективності							
31.	Сем. заняття	2	2	-	1. Організація роботи керівника з апаратом управління. 2. Тактика ділових взаємовідносин. 3. Організація впровадження передового досвіду в практику закладів охорони здоров'я.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №10 4. №14 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я							
Тема 15. Кадрова політика організації							
32.	Лекція	2	2	-	1. Етапи побудови кадрової політики. 2. Типи кадрової політики і стратегії. 3. Загальні підходи щодо діяльності з управління людськими ресурсами. 4. Методи управління персоналом.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №6 2. №7 3. №14 4. №26 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
33.	Сем. заняття	2	2	-	Тема 22. Кадрова політика організації. 1. Етапи побудови кадрової політики. 2. Типи кадрової політики і стратегії.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №14 4. №26 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
Тема 16. Кадровий менеджмент. Професійний підбір персоналу							
34.	Лекція	2	2	-	1. Види організаційних структур управління. 2. Оцінка ефективності роботи персоналу. 3. Атестація персоналу. 4. Формування кадрового резерву. 5. Мотиваційна система.	1. Текст лекції 2. Набір слайдів	1. №6 2. №7 3. №14 4. №26 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71
35.	Сем. заняття	2	2	-	Семінарське заняття №1 1. Види організаційних структур управління. 2. Оцінка ефективності роботи персоналу. 3. Атестація персоналу. 4. Формування кадрового резерву. 5. Мотиваційна система. Семінарське заняття №2 1. Типи організаційних структур. 2. Фактори і етапи проектування організації. 3. Типи потреби у персоналі. 4. Види планування потреби у персоналі. 5. Методи аналізу професійної діяльності. 6. Професійний підбір персоналу.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №6 2. №7 3. №14 4. №26 5. №27 6. №29 7. №38 8. №61 9. № 68 10. № 69 11. №71

[illegible]

[illegible]

[illegible]

№ з/п	Вид навчальних занять	Кільк. годин	Із них		Номера і найменування розділів, тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення занять
			ПКВ	СР			
47.	Сем. заняття	4	4	-	Семінарське заняття № 1 1. Правові основи дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності. 2. Відповідальність медичних і фармацевтичних працівників за порушення професійних обов'язків. 3. Матеріальна відповідальність працівників охорони здоров'я. Семінарське заняття № 2 1. Поняття та зміст медичного права. 2. Контроль наданням медичної допомоги в закладах охорони здоров'я. 3. Поняття та види відповідальності у медичній сфері. 4. Характеристика існуючої нормативно-правової бази щодо відповідальності ЗОЗ за надання медичної допомоги	1. План семінарського заняття 2. Набір схем і таблиць	1. №4 2. №22 3. №33 4. № 41 5. №45 6. №46 7. №70
48.	Сам. робота	1	-	1	1. Правові основи дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності. 2. Відповідальність медичних і фармацевтичних працівників за порушення професійних обов'язків. 3. Матеріальна відповідальність працівників охорони здоров'я. 4. Поняття та зміст медичного права. 5. Контроль наданням медичної допомоги в закладах охорони здоров'я. 6. Поняття та види відповідальності у медичній сфері. 7. Характеристика існуючої нормативно-правової бази щодо відповідальності ЗОЗ за надання медичної допомоги	1. Методичні вказівки до самостійної роботи	1. №4 2. №22 3. №33 4. № 41 5. №45 6. №46 7. №70

13. Завдання для самостійної роботи

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено такі індивідуальні завдання:

1. Розвиток та становлення соціальної медицини як науки, значення робіт видатних вчених, представників соціально-медичного напрямку в медицині.
2. Значення соціальної медицини для формування охорони здоров'я.
3. Завдання системи управління охороною здоров'я (УОЗ), їх узгодженість з програмами ВООЗ та ЄС в формуванні та збереженні індивідуального здоров'я.
4. Демографічні проблеми в Україні. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні.
5. Зарубіжний та вітчизняний досвід медичного страхування. Сучасний стан медичного страхування в державі.
6. Комунікація та її види.
7. Контроль як функція управління, спрямованість контролю.
8. Лідерство і управління.
9. Урегулювання конфліктів та ведення ділових переговорів.
10. Професійний підбір персоналу.
11. Сучасні принципи стандартизації в медицині.
12. Акредитація закладів охорони здоров'я.
13. Ліцензування закладів охорони здоров'я.
14. Відповідальність закладів за надання медичної допомоги.
15. Правові основи дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності.
16. Основи трудового законодавства та їх реалізація в діяльності керівника медичного закладу.

14. Питання до заліку

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я: визначення, мета, завдання та методи дослідження.
2. Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я. Методологічні підходи в визначенні концепції індивідуального і громадського здоров'я.
3. Індивідуальне здоров'я. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі.
4. Завдання системи управління охороною здоров'я (УОЗ), їх узгодженість з програмами ВООЗ та ЄС в формуванні та збереженні індивідуального здоров'я.
5. Демографічні показники. Визначення. Демографічні проблеми в Україні. Причини, наслідки, завдання державної політики.
6. Екзогенні та ендогенні фактори ризику здоров'я. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні.
7. Здоров'я – фізіологічні особливості. Фактори ризику та їх вплив на здоров'я.
8. Здоровий спосіб життя як шлях забезпечення особистого здоров'я.

9. Основи законодавства України про охорону здоров'я та нормативні документи, які регламентують діяльність органів та закладів охорони здоров'я.

10. Основи медичного страхування. Основні принципи та види медичного страхування.

11. Соціально-психологічні аспекти медичного страхування.

12. Зарубіжний та вітчизняний досвід медичного страхування. Сучасний стан медичного страхування в державі.

13. Визначення понять «керівник», «керівництво», «управління», «менеджмент». Пояснити схожість та відмінності у термінах.

14. Форми горизонтального та вертикального розподілу праці керівників.

15. Градація керівників за ланками управління та градація за рівнями (градація Талкотта-Парсонса).

16. Методи сучасного управління в умовах ЗОЗ – матеріально-економічний, соціально-психологічний, організаційно-адміністративний.

17. Ролі керівників за Мінцбергом, класифікація ролей, комунікаційна роль керівника у колективі.

18. Визначення поняття «мотивація». Основні змістовні теорії мотивації - піраміда Маслоу, теорія Мак-Клелланда, модель Герцберга, їх порівняння.

19. Порівняння процесуальних теорій – теорія очікувань, теорія справедливості, модель Портера-Лоулера.

20. Лідерство, визначення поняття лідерства, роль лідерства в організації охорони здоров'я.

21. Основні концепції лідерства.

22. Ефективність лідерства в організації охорони здоров'я.

23. Поняття та природа конфлікту, конфліктної ситуації. Характеристика типів конфліктів.

24. Урегулювання конфліктів. Ділові переговори.

25. Типи груп і бригад в організації. Структура групи. Групові процеси. Міжгрупові відносини.

26. Сутність і функції сучасного планування.

27. Планування. Поняття, завдання, основні принципи та методи планування.

28. Напрямки організації праці керівника: цілі, нормування праці і часу, раціоналізація праці, раціоналізація контролю роботи підлеглих.

29. Визначення пріоритетності справ: принцип Паретто, метод АБВ-аналізу, матриця Ейзенхауера.

30. . Підходи до планування роботи. Аналіз роботи.

31. Планування роботи керівника і окремих працівників.

32. Координація взаємопов'язаної роботи в межах підрозділу організації. Механізм координації в організаціях. Комунікація в організаціях.

33. Стратегічне планування. Характеристика цілей стратегічного планування. Реалізація стратегічного плану.

34. Кадрова політика, цілі, принципи та головні напрямки кадрової політики.
35. Типи кадрової політики.
36. Основні стратегії організацій та основні інструменти реалізації кадрової стратегії організацій.
37. Методи управління персоналом: адміністративні, економічні, правові та соціально-психологічні.
38. Види організаційних структур управління. Оцінка ефективності роботи персоналу.
39. Атестація персоналу. Формування кадрового резерву. Мотиваційна система.
40. Типи потреби у персоналі. Професійний підбір персоналу.
41. Методи аналізу професійної діяльності.
42. Визначення якості медичної допомоги. Якість і ефективність медичної допомоги. Показники якості в охороні здоров'я.
43. Концепція безперервного удосконалення якості. Принципи управління у реформі військової охорони здоров'я.
44. Державна політика України у сфері охорони здоров'я та якості надання медичної допомоги.
45. Визначення та види стандартів в медицині. Сучасні принципи стандартизації в медицині.
46. Акредитація закладів охорони здоров'я: визначення та роль її в системі забезпечення якості медичної допомоги. Стандарти акредитації.
47. Ліцензування медичних закладів.
48. Основи трудового права.
49. Колективний та трудовий договори.
50. Трудова книжка. Робочий час.
51. Дисципліна праці в лікувально-профілактичних установах.
52. Порядок розгляду трудових спорів, нагляд за дотриманням законодавства про працю.
53. Правове регулювання заробітної платні медичних працівників. Нормальна і скорочена тривалість робочого часу медичних працівників.
54. Поняття та зміст медичного права. Контроль за наданням медичної допомоги в закладах охорони здоров'я.
55. Поняття та види відповідальності в медичній сфері.
56. Характеристика існуючої нормативно-правової бази щодо відповідальності закладів охорони здоров'я за надання медичної допомоги.
57. Правові основи дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

15. Рекомендована література

15.1. Основна (базова) література:

1. Busse R. Системы социального медицинского страхования в Западной Европе / R. Busse, R. B. Saltman, H. Dubois // Главный врач. – 2008. – № 8. – С. 42-58.
2. Busse, R. Системы социального медицинского страхования в Западной Европе / R. Busse, R. Saltman, H. Dubois // Главный врач. – 2008. – № 9. – С. 61-72.
3. Saltman R.B. Системы социального медицинского страхования в Европе. Глава 9. Контрактные отношения и оплата услуг поставщиков медицинских услуг в системах социального медицинского страхования/ R. B. Saltman, R. Busse, J. Figueras // Глав. врач. – 2009. – № 5. – С. 74-79.
4. Арбітражний процесуальний кодекс України. (Розділи I, II, III, VIII).
5. Бадюк М.І. Проблеми упровадження системи якості медичної допомоги у закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України / М.І. Бадюк, О.О. Микита // Військова медицина України. – К., 2015. – N 1. - С. 5-10.
6. Басва О.В. Менеджмент організацій: медичний та фармацевтичний менеджмент: навчальний посібник/ Баєва О. В. – К.: ВД «Персонал», 2009. – 336 с.
7. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: навчальний посібник. / Баєва О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 640 с.
8. Вороненко Ю.В. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / під заг. ред. Вороненка Ю.В, Москаленка В.Ф. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. – 680 с.
9. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. – Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика. – Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2012 – 212 с.
10. Громовик Б.П. Менеджмент і маркетинг у фармації./ Громовик Б.П., Гасюк Г.Д., Левицька О.Р.– К.: Медицина, 2008. – 750 с.
11. Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-22022019--446-dejaki-pitannja-bezperernogo-profesijnogo-rozvitku-likariv>. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ від 22.02.2019 р. № 446).
12. Донабедиан А. Качество медицинской помощи: как оно может быть оценено? / А. Донабедиан // Качество медицинской помощи. Теория, практика, эволюция; Под ред. Н.О. Грехем. - 1996. - 241 с.
13. Егоршин А.П. Управление персоналом. – 2-е изд. – Н. Новгород: НИМБ. 1999. – 624 с.
14. Журавель В.И. Основы менеджмента в системе здравоохранения. - К., 1994. – 336 с.
15. Закон України від 05.10.2000 р. №2017-III «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії».
16. Закон України від 1 липня 1993 року №3356-XII “Про колективні договори і угоди”.
17. Закон України від 21 вересня 1999 року №1076-XIV “Про господарську діяльність у Збройних Силах України”.
18. Закон України від 26 червня 1997 року №400/97-ВР „Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування”.
19. Законодавчі ініціативи у сфері запровадження системи загальнообов'язкового соціального медичного страхування в Україні // Главный врач. – 2008. – №1. – С. 34-39.
20. ИСО 9000-2000. Системы менеджмента качества. Основные положения и словарь (взамен ИСО 9000:1993 и ИСО 8402:1994). – 40 с.
21. Кодекс законів про працю України. Статті 1-20, 221-241.
22. Кодекс України „Про адміністративні правопорушення“ від 7 грудня 1984 року №8073-X (зі змінами та доповненнями в редакції Закону України від 7 лютого 2002 року 3048-III)

23. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. К.: Преса України, 1997 – 80 с.
24. Концепція до 2020 р. Організація контролю якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я: методичні рекомендації / Нац. мед. акад. після диплом. освіти ім. П.Л. Шупика, Укр. центр наук. мед. інформації та патент.-ліценз. роботи; уклад.: Ю.В. Вороненко [та ін.]. - Київ, 2014. - 43 с.
25. Критерії (умови) державної акредитації лікувально-профілактичних закладів. – К.; 2007. – 142 с.
26. Крушельницька О.В. Управління персоналом: навчальний посібник. / Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. – К.: «Кондор». – 2003.
27. Кузьмін Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник. Вид. 2-ге, випр., доп. - К.: Академвидав, 2007. - 464 с.
28. Медичні стандарти первинної і вторинної медичної допомоги населенню / Заг. ред. Г. Росс, О.М. Новічкова, А.В. Степаненко, Д.В. Варивончик / NICARE. – К., 2006. – 238 с.
29. Менеджмент в охороні здоров'я. Управління організаціями у сфері охорони здоров'я : конспекти лекцій для слухачів спеціальності 8.15010006 “Державне управління у сфері охорони здоров'я ”галузі знань 1501 “Державне управління” / авт. кол. : Я. Ф. Радиш, Н. О. Васюк, Л. А. Мельник. –К. : НАДУ, 2015. – 92 с.
30. Нагорна А.М. Проблема якості в охороні здоров'я: Монографія / А.М. Нагорна, А.В. Степаненко, А.М. Морозов. – «Абетка-НОВА». – 2002 р. – 384 с.
31. Наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва та Міністерством охорони здоров'я України № 38/63 від 16 лютого 2001 р. (зі змінами) «Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики».
32. Наказ Міністерства праці України від 28 червня 1993 року №43 "Про затвердження Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій".
33. Наказ Національної служби посередництва і примирення від 4 травня 1999 року №37 “Про затвердження Положення про трудовий арбітраж”.
34. Новічкова О. Посібник для розробників клінічних рекомендацій/медичних стандартів (скорочений варіант) / О. Новічкова, Г. Росс, А. Степаненко. – 2007. – 71с.
35. Общепрактическая и семейная медицина. Под ред. Михаэля М., Кохина. 1997, Минск. Беларусь. – 618 с. Державна політика та економіка охорони здоров'я в Україні. Практикум. / М. Белінська, В. Григорович, Л. Жаліло та інші. За заг. ред. І. Розпутенка, І. Солоненка. – К.: Вид – во “К.І.С.” 2002. – 216 с.
36. Організація контролю якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я: методичні рекомендації / Ю.В. Вороненко, Н.Г. Гойда, О.З. Децик та ін. – К., 2014 р. – 42 с.
37. Основи законодавства України про охорону здоров'я (1993) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2812-12>. – Назва з екрану. – (Закон України).
38. Осовська Г. В. Менеджмент організацій: підручник. / Осовська Г.В., Осовський О. А. – К.: Кондор, 2009. – 680 с.
39. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я /За ред. Ю.В. Вороненка. - К.: «Здоров'я», 2002. – 359 с.
40. Порядок контролю якості медичної допомоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12>. – Назва з екрану. – (Нормативний документ Міністерства охорони здоров'я України. Наказ від 28.09.2012 № 752).
41. Постанова Верховної Ради України від 23 червня 1995 року №243/95-ВР „Про затвердження Положення про матеріальну відповідальність військовослужбовців за шкоду, заподіяну державі“.
42. Постанова Кабінету Міністрів України № 765 від 15 липня 1997 р «Про затвердження Порядку державної акредитації закладу охорони здоров'я» (зі змінами).

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-97-%D0%BF>. – Назва з екрану. – (Закон України).

43. Постанова Кабінету Міністрів України № 819 Про взаємодію медичних служб Збройних Сил та інших військових формувань із державною системою охорони здоров'я і про створення загальнодержавної системи екстремальної медицини (16.10.95).

44. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2000 р. № 989 “Про комплексні заходи щодо впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я”.

45. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 1993 року №245 „Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій“

46. Постанова Ради Міністрів СРСР від 4 грудня 1981 року. №1145 „Про порядок і умови суміщення професій (посад)“ (у редакції. Постанов Ради Міністрів СРСР від 19.02.87р. №222, від 01.12.87р. №1367, від 05.02.88р. №153, від 31.05.88р. №689, від 17.08.89р. №657).

47. Про внесення змін до наказу МОЗ України від 14 березня 2011 року № 142 "Про вдосконалення державної акредитації закладів охорони здоров'я". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0031-14>. – Назва з екрану. – (Наказ МОЗ України від 20.12.2013 № 1116).

48. Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3611-17>. – Назва з екрану. – (Закон України від 7 липня 2011 року N 3611-VI).

49. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>. – Назва з екрану. – (Закон України від 05.10.2000 р. №2017-III).

50. Про затвердження Галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0597282-11>. – Назва з екрану. – (Наказ МОЗ України від 16.09.2011 р. № 597).

51. Про затвердження Галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110916_597.html. – Назва з екрану. – (Нормативний документ МОЗ України. Наказ від 16.09.2011 р. № 597).

52. Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110801_454.html. – Назва з екрану. – (Нормативний документ Міністерства охорони здоров'я України. Наказ від 01.08.2011 № 454).

53. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики)»{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1105 від 27.12.2017.

54. Про затвердження Положення про Ліцензійну комісію МОЗ України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0677282-12/sp:max20>. – Назва з екрану. – (Наказ МОЗ України від 31.08.2012 № 677).

55. Про ліцензування видів господарської діяльності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>. – Назва з екрану. – (Закон України № 222-VIII від 02.03.2015 р.).

56. Про стандартизацію. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>. – Назва з екрану. – (Закон України від 5.06.2014 р. № 1315-VII).

57. Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z2001-12/paran8>. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ від 28.09.2012 р. №751 (зі змінами від 2018 р.)).

58. Про створення формулярної системи забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1003-09>. – Назва з екрану. – (Наказ МОЗ України від 22.07.2009 № 529 (зі змінами)).

59. Рекомендації Міністерства юстиції України від 15 січня 1996 року №2 "Про порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації".

60. Рекомендації щодо вдосконалення системи управління якістю медичної допомоги в Україні: акредитація медичних закладів. Представництво Європейської Комісії в Україні. – Київ, 2009. – 64 с.

61. Рульєв В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.

62. Системы социального медицинского страхования в Западной Европе // Главный врач. – 2008. – № 7. – С. 44-54.

63. Системы социального медицинского страхования в Западной Европе. Глава 7. Солидарность и конкуренция в странах с системой социального медицинского страхования // Глав. врач. – 2009. – № 2. – С. 32-41.

64. Системы социального медицинского страхования в Западной Европе. Глава 9. Контрактные отношения и оплата услуг поставщиков медицинских услуг в системах социального медицинского страхования // Глав. врач. – 2009. – № 6. – С. 41-49.

65. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. - К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

66. Сумісний наказ Академії медичних наук України та Міністра охорони здоров'я України від 23.02.2001 р. № 72 "Про затвердження окремих документів з питань сімейної медицини".

67. Указ Президента України "Про Національну раду з питань охорони здоров'я населення" // Пробл. мед. науки та освіти. – 2006. – №2. – С. 8-9.

68. Хвисьюк М.І. Менеджмент в охороні здоров'я: підручник. Частина 1/ За заг. ред. Хвисьюка М.І., Парфьонова І.І. – Х.: ТОВ «Оберіг», 2008. – 358с.

69. Хвисьюк М.І. Менеджмент в охороні здоров'я: підручник. Частина 2/ За заг. ред. Хвисьюка М.І., Парфьонова І.І. – Х.: ТОВ «Оберіг», 2008. – 550 с.

70. Цивільний кодекс України.

15.2. Сайти ресурсів інформаційно-телекомунікаційної мережі «Інтернет» для освоєння дисципліни:

1. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/a#Find> – законодавча база України;
2. <http://www.ligazakon.ua/ru/> – законодавча база України;
3. http://library.nlu.edu.ua/BIBLIOTEKA/INTERNET/R_4.htm - сайти наукових бібліотек України;
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського;
5. <http://www.library.gov.ua/> – сайт Національної медичної бібліотеки України.

Провідний лектор:

Доцент кафедри організації медичного забезпечення збройних сил
кандидат медичних наук, доцент
підполковник медичної служби

Ірина СЕРЕДА